

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU,

Na osnovu člana 24, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Vijeće Filozofskog fakulteta, na sjednici održanoj 05.07.2019. godine, donijelo je Odluku o imenovanju komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata magistarskog rada pod nazivom ***Komunikološki kontekst inkluzije učenika sa posebnim obrazovnim potrebama u osnovnoj školi:***

Dr Katarina Todorović, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet, Nikšić

Na osnovu uvida u podnesenu dokumentaciju i rad kandidatkinje Komisija podnosi sljedeći:

IZVJEŠTAJ

Kandidatkinja Zorica Dumnić rođena je 07.11.1982. godine u Nikšiću. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, na Studijskom programu za obrazovanje učitelja 2018. godine.

Magistarske studije na Studijskom programu za Inkluzivno obrazovanje upisala je 2018. godine, a ispite uspješno položila tokom školske 2018/19.godine. Od Odbora za

monitoring magistarskih studija, na prijavu teme magistarskog rada dobijeno je pozitivno mišljenje 17.06.2019. godine (odлука br. 01/3-1738/1).

Zorica Dumnić trenutno stiče radno iskustvo kao profesor razredne nastave obavljanjem pripravničkog staža u JU OŠ „Milija Nikčević” u Nikšiću.

Podaci o radu

U radu pod nazivom ***Komunikološki kontekst inkluzije učenika sa posebnim obrazovnim potrebama u osnovnoj školi*** planirano je da se istraže i analiziraju pitanja koja su aktuelna u vaspitno-obrazovnoj praksi savremene škole. Efikasna komunikacija između porodice i škole treba da doprinese otklanjanju barijera koje se mogu naći kao prepreka uspješne inkluzije učenika sa posebnim obrazovnim potrebama u vaspitno – obrazovnom procesu. Svesni smo činjenice da se u školi suočavamo sa mnogobrojnim barijerama za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama (POP): stavovi, predrasude, barijere fizičke prirode, kao i uopšteno uključivanje učenika sa POP u redovne škole. Zbog toga je veoma značajno zajedničko bivstvovanje porodice i škole, kako bi blagovremeno identificovali faktore koji mogu uz pomoć adekvatne komunikacije pomenutih institucija, unaprijediti položaj učenika sa teškoćama, kao i efikasnost inkluzivnog modela uopšte. Fenomen komunikološkog konteksta između porodice i škole, a u cilju ostvarivanja uspješnijeg modela inkluzije je kompleksan i zahtijeva ispitivanje brojnih uzroka i uticaja, kao i rješenja koja mogu doprinijeti adekvatnoj inkluziji, sa naglaskom na učenike sa POP.

Pitanje adekvatne komunikacije koja prethodi uspješnoj saradnji porodice i škole je pitanje kojim se pedagoška teorijaodvajkada bavi, a isto tako oduvijek je bilo predmet istraživanja brojnih graničnih nauka. Promjenom konteksta življjenja ono dobija nova značenja i određenja i traži novi pristup, kako u proučavanju, tako i u praktičnom rješavanju. Posljednjih godina kod nas dolazi do perioda kada se u velikoj mjeri mijenja system vrijednosti, pri čemu novi još nije definisan i opšteprihvaćen. Naša je pretpostavka da se kompletan proces ne/odvija upravo zbog gore navedenih barijera, odnosno da je u značajnoj mjeri uslovljen stanjem u društvu. Upoznati smo sa činjenicom da je ranije učenik morao da se prilagodi uslovima sa kojima škola raspolaze, a sada je tendencija da se sve prilagođava učeniku i radi u skladu sa njegovim

mogućnostima. Sve ovo se neminovno odražava na život porodica, funkcionisanje škola, kao i na redefinisanje stručno naučnih tema i prioriteta.

U savremenom obrazovnom sistemu, koji je više nego ikada izložen brojnim promjenama, prisutni su razni izazovi kao i prilagođavanja, pogotovo kada je riječ o temi predloženog rada. Zbog svega pomenutog od izuzetnog značaja je ostvarivanje kvalitetne komunikacije i kontinuirane saradnje između škole i porodice čijim zalaganjem dolazi do efikasnije inkluzije učenika sa akcentom na učenike sa POP.

Rad će se oblikovati na sljedeći način:

U uvodnom dijelu kandidatkinja ukazuje na značaj razvijanja i podsticanja inkluzivnog modela, kroz adekvatan komunikološki kontekst škole i porodice. Međutim, pažnju skreće na važnost učešća porodice u životu i radu škole, koja je značajna za sve učenike, a pogotovo za učenike sa POP.

U prvom poglavlju kandidatkinja će sažeto govoriti o važnim *obilježjima komunikacije* odnosno o karakteristikama ovog pojma, kao i o tome kako su ga definisali u radu navedeni teoretičari, kao i strukturi komunikativnog izvora. Dalje u ovom poglavlju kandidatkinja će govoriti o vrstama komunikacije, kako o dva osnovna oblika komunikacije, tj. o verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, tako i o vrstama vaspitno – obrazovne komunikacije koja je važna u procesu sticanja znanja i razvoja ličnosti.

U drugom poglavlju ovog rada govoriti o *značaju komunikacije* u životu uopšte kao i u vaspitno - obrazovnom procesu. Kandidatkinja ističe da uspjeh u radu u mnogom zavisi od vještine komuniciranja. Takođe, navodi vještine komunikacije, kao i pozitivne efekte koje ona nosi kada je u pitanju uticaj na druge ljude. Dalje ističe da je od krucijalnog značaja raditi na poboljšanju komunikacionih sposobnosti, jer tako će se lakše razumjeti drugi sagovornici, ali izraziti i svoje ideje drugima.

Komunikacija porodice i škole u vaspitno- obrazovnom procesu čini treće poglavlje rada, gdje će kandidatkinja dati osvrt u jednom dijelu na školu, a u drugom dijelu na porodicu kao dva glavna aktera, kako u školi, tako i u životu djeteta uopšte. U ovom dijelu rada ističe ulogu stručnih saradnika u školi, kao i profesionalnu sposobnost nastavnika u ovoj oblasti kao veoma osjetljivom polju kada su u pitanju učenici sa posebnim obrazovnim potrebama.

Dalje razmatra aktivnosti nastavnika i učeničkih roditelja koje su od krucijalnog značaja za adekvatnu komunikaciju, kao i smjernice za kvalitetniju saradnju ove dvije institucije, zatim ulogu porodice i škole u formiranju ličnosti i uspjeha djeteta.

U četvrtom poglavlju kandidatkinja će govoriti o uključivanju *djece sa posebnim obrazovnim potrebama u redovni vaspitno – obrazovni sistem* zajedno sa svojim vršnjacima iz opšte populacije. U ovom dijelu rada razmotriće uključivanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama u vaspitno – obrazovnom procesu shodno zakonskim regulativama. Ovdje se ističe šta je inkluzija, kako se sprovodi, ko sve ima pravo na nju, koliko su inkluzivne naše škole, ko je podrška, koje su prepreke za sprovođenje inkluzije i koje su sve prepreke za inkluziju učenika sa posebnim obrazovnim potrebama u vaspitno – obrazovnom procesu. Takođe, navode se mogući oblici komunikacije pomenutih aktera za uspješnu inkluziju učenika gdje se akcenat stavlja na učenike sa POP.

U istraživačkom dijelu, kao petom poglavlju ovog rada, kandidatkinja će postaviti jasne metodološke okvire istraživanja na temu: KOMUNIKOLOŠKI KONTEKST INKLUIZIJE UČENIKA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA U OSNOVNOJ ŠKOLI.

Nakon određivanja problema i predmeta, definisan je cilj i zadaci istraživanja, naučno-istraživačke hipoteze, varijable, karakter i značaj istraživanja, populacija i uzorak, metode, tehnike i instrumenti istraživanja, kao i način statističke obrade dobijenih podataka.

U dijelu rada koji se odnosi na analizu i interpretaciju rezultata istraživanja biće prikazani dobijeni podaci u formi tabela i analizirani tekstualno.

U završnom dijelu biće predstavljeni zaključci rada, dat osvrт na dobijene rezultate i istaknuti prijedlozi i preporuke za buduća istraživanja.

Tema je aktuelna i očekujemo da će nakon sprovedenog istraživanja, kandidatkinja na adekvatan način odgovoriti na problem i predmet istraživanja. Predmet istraživanja je veoma aktuelan i nije usmjeren samo na zadovoljavanje potreba aktuelne pedagoške prakse u cilju njenog unapređivanja, već i na otkrivanje određenih činjenica koje mogu biti u funkciji njenog razvoja u budućem periodu.

Rezultati ovog istraživanja mogu pokazati na koji način se može ostvariti uspješna komunikacija između škole i porodice. Takođe, dobijeni rezultati mogu uticati da se obje strane dodatno osvrnu na rješavanje ovog problema. Ovo istraživanje može okvirno poslužiti za sprovođenje znatno opsežnijeg istraživanja, koje bi se realizovalo na većem uzorku ispitanika.

Mišljenje i prijedlog Komisije

Komisija smatra da je tema relevantna za razradu i izradu master rada i da će dobijeni rezultati istraživanja mijenjati praksu, ali i inicirati nova istraživanja, što je pedagoškoj nauci jedan od vrijednih doprinosova. Komisija predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da kandidatkinji Zorici Dumnić odobri izradu magistarskog rada na temu: *KOMUNIKOLOŠKI KONTEKST INKLUIZIJE UČENIKA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA U OSNOVNOJ ŠKOLI*, obzirom na to da i kandidatkinja i tema ispunjavaju sve neophodne uslove predviđene Pravilnikom o postdiplomskim studijama Univerziteta Crne Gore.

U Nikšiću,

28.08.2019.g.

Komisija u sastavu:

Dr Katarina Todorović, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet, Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO:	28.08.2019.
ORG. JED.	SPROJ.
01	1337